

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z przedmiotów przyrodniczych

(biologia, geografia, fizyka chemia) W

KLASACH 5-8 Szkoły Podstawowej

1. Podstawa prawna:

Podstawą Programową z 14 lutego 2017 roku (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej – Dz.U. z 2017 r., poz. 356)

2. Nazwa programu:

Program nauczania biologii w Szkole Podstawowej wydawnictwo WSiP „Biologia” autorstwa Ewa Kłós, Ewa Jastrzębska, Ewa Pyłka -Gutowska, Wawrzyniec Kofta

Program nauczania chemii w Szkole Podstawowej wydawnictwo WSiP „Ciekawa chemia” autorstwa Hanny Gulińskiej, Janiny Smolińskiej

Program nauczania fizyki w Szkole Podstawowej wydawnictwo WSiP „Świat fizyki” autorstwa Barbara Sagnowska

Program nauczania geografii w Szkole Podstawowej wydawnictwo WSiP „Geografia” autorstwa Arkadiusza Głowacza, Agnieszki Lechowicz, Macieja Lechowicza, Piotra Stankiewicza

3. Cele PZO:

- a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z danego przedmiotu i postępach w tym zakresie,
- b) pomoc uczniom w samokształceniu i planowaniu własnego rozwoju,
- c) stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przedmiotów przyrodniczych z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości i potrzeb (wspieranie uczniów zdolnych i z trudnościami)
- d) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- e) ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o poziomie wiedzy i umiejętności, postępach i trudnościach ucznia,
- f) rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów, wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- g) umożliwienie nauczycielom przedmiotów przyrodniczych doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej
- h) dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania.

4. Umowa – kontrakt z uczniami dotyczący oceniania

Kontrakt zawarty między uczniami a nauczycielem na sposób oceniania 1.

Sposoby informowania uczniów o wymaganiach:

a) ustnie – cały PZO – na pierwszej lekcji w każdej klasie, w danym roku szkolnym

b) ustnie – na poszczególne stopnie szkolne z danego działu programowego przed rozpoczęciem jego realizacji

c) wymagania zawierają również przykłady pytań, zadań i problemów z poszczególnych poziomów 2.

Sposoby poprawiania ocen:

- a) uczeń może poprawić ocenę niekorzystną uzyskaną ze sprawdzianu lub testu w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
  - b) poprawa pracy pisemnej z innych zadań niż sama praca klasowa i w warunkach pełnej samodzielności (uczeń może tylko jeden raz poprawić pracę klasową) jest z wagą 5 punktów, natomiast poprawa odnosząca się do zadań tych samych co pierwotna z wagą 2.
  - c) w przypadku uzyskania niższej oceny pozostaje ocena ze sprawdzianu pierwotnego.
  - d) niestawienie się ucznia na napisanie pracy (był nieobecny) lub poprawę w uzgodnionym terminie jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
  - e) nie można prac pisemnych poprawiać ustnie
  - f) Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub terminie ustalonym z nauczycielem.
3. Na koniec semestru nie przewiduje się końcowego sprawdzianu lub testu zaliczeniowego.
  4. Oceny śródroczne i roczne wystawia się na siedem dni przed planowanym posiedzeniem rady pedagogicznej.
  5. O ocenie niedostatecznej uczeń zostaje poinformowany na miesiąc przed planowanym posiedzeniem rady i ma możliwość poprawienia oceny w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
  6. Uczeń może jeden dwa razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny
  7. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę klasową do wglądu.
  8. Nie ocenia się ucznia do trzech dni po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole np. po chorobie – uczeń ma obowiązek taki fakt zgłosić nauczycielowi.
  9. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe. W przypadku nieobecności na lekcji, uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszycie i ćwiczeniach oraz wykonać pracę domową.
  10. Uczeń może dwa razy w semestrze zgłosić nie odrobienie pracy domowej (w zeszycie lub ćwiczeniach), brak zeszytu bez podania przyczyny.
  11. Zachowanie ucznia nie ma wpływu na ocenę
  12. Obszary aktywności podlegające ocenianiu
    - a) znajomość i rozumienie podstawowych pojęć, zjawisk, praw i procesów,
    - b) posługiwanie się językiem przedmiotowym odpowiednim do danego etapu kształcenia
    - c) stosowanie wiedzy do rozwiązywania zadań teoretycznych praktycznych – porównanie, charakteryzowanie zjawisk i procesów; analiza związków przyczynowo – skutkowych,
    - d) stosowanie metod badawczych do rozwiązywania problemów,
    - e) formułowanie i uzasadnianie opinii na podstawie posiadanych informacji,
    - f) interpretacja i przetwarzanie danych przedstawionych w tekście oraz w postaci rysunków, schematów, tabel i wykresów.
  13. Rodzaje aktywności
    - a) prace pisemne – sprawdziany z 3 ostatnich lekcji, prace klasowe z działu, kartkówki, b) odpowiedzi ustne,
    - c) opracowanie i przeprowadzanie doświadczeń
    - d) aktywność (dodatkowe zadania domowe – teoretyczne i praktyczne, referaty, pomoce naukowe, aktywna praca na zajęciach)
    - e) praca w zeszycie przedmiotowym – zadania domowe,
    - f) udział w konkursach.

5. Narzędzia i czas pomiaru osiągnięć uczniów.

L.p.	Forma	Częstotliwość w semestrze
1	Kartkówka – z ostatniej lekcji (może nie musi być zapowiedziana)	Wg potrzeb

2	Sprawdzian – z trzech ostatnich lekcji(termin, forma i zakres podawane są uczniom i zapisywane w dzienniku lekcyjnym z tygodniowym wyprzedzeniem)	dwa-trzy
3	Prace klasowe – po zrealizowanym dziale (termin, forma i zakres podawane są uczniom i zapisywane w dzienniku lekcyjnym z dwutygodniowym wyprzedzeniem)	Po każdym dziale
4	Odpowiedź ustna	raz
5	Opracowanie i przeprowadzanie doświadczeń	Chętni uczniowie
6	Aktywność	Indywidualnie , bez ograniczeń
7	Zadanie domowe	Co najmniej raz
8	Udział w konkursach	Chętni uczniowie

6. Kryteria oceny pomiaru osiągnięć uczniów. 1. Tabela z kryteriami oceny współpracy w grupie

Kategoria	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
Zadana praca	Konsekwentnie wykonuje zadana pracę, przypomina innym o zadanej pracy	Koncentruje się na wyznaczonym zadaniu	Przez większość czasu wykonuje zadaną pracę, czasami rozmawia na inne tematy	Często odrywa się od zadanej pracy, dyskutuje na tematy nie związane z pracą	Odrywa od pracy innych członków grupy, zajmuje się różnymi sprawami
Wkład w pracę grupy	Ma ciekawe pomysły, zadaje pytania wyjaśniające, w razie nieobecności dostarcza grupie swoje materiały	Wykonuje wyznaczone zadania przed czasem, potrafi słuchać innych	Czasami nie słucha pomysłów innych, wnosi pewien wkład w pracę innych	Wykonuje tylko część wyznaczonej pracy	Przeszkadza, nie przynosi potrzebnych materiałów, często nieobecności uniemożliwiają pracę grupy
Umiejętności pracy grupowej	Docenia wkład wnoszony przez innych zachęca do dobrej komunikacji, często wyraża szacunek dla innych pomysłów	Często chwali wkład innych w pracę, zdolny do kompromisu	Czasami chwali innych, nie zawsze okazuje szacunek innym członkom grupy	Rzadko chwali innych i rzadko okazuje szacunek innym członkom grupy	Dominuje w dyskusji, nie daje innym szansy zabrania głosu, nie jest skłonny do kompromisu

2. Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:

- Wiadomości sprawdzane podczas odpowiedzi ustnych obejmują materiał z ostatniej lekcji, ewentualnie zagadnienia z nią związane.
- Podczas odpowiedzi ustnej uczeń powinien wykazać się nie tylko wiedzą merytoryczną, ale również sprawnym operowaniem pojęciami dotyczącymi danego przedmiotu oraz skuteczną komunikacją, samodzielnością i płynnością odpowiedzi,

3. Kryteria oceny prac pisemnych z :

- a) Rodzaje prac: prace klasowe (zad. zamknięte i otwarte), sprawdziany, kartkówki
- b) oceniane wg kryteriów wymienionych w pkt .7 ; podpunkt 2

4. Bieżącą pracę ucznia na lekcji ocenia się poprzez znaki „+” i „-”

Bieżącą aktywność ucznia na lekcji ocenia się poprzez znaki „+” i „-” .

- a) plus (+) uczeń może otrzymać za częste zgłaszanie się i udzielanie prawidłowych odpowiedzi na lekcji, aktywność w pracy zespoły na lekcji, krótkie prace domowe.
- b) minus (-) uczeń może otrzymać za brak zeszytu lub środków dydaktycznych potrzebnych do lekcji, a wskazanych przez nauczyciela, brak zaangażowania w pracy na lekcji, nie udzielanie odpowiedzi na krótkie pytanie z zakresu pracy domowej.

Rozliczanie plusów i minusów odbywa się na bieżąco.

++++ bdb ; +++- db. ; +++- dst ; +--- dop ; ---- ndst.

7. Kryteria wymagań na daną ocenę (ocenianie bieżące)

1. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

- a. Wymagania edukacyjne dla poszczególnych poziomów klas opracowują nauczyciele na bazie obowiązującej podstawy programowej i realizowanych programów nauczania dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- b. Wymagania edukacyjne formułowane są na pięciu poziomach z uwzględnieniem następujących kryteriów ogólnych na poszczególne stopnie szkolne przy ocenie bieżącej oraz klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej:

Konieczne	Podstawowe	Rozszerzone	Dopelniające	Ocena
-	-	-	-	Ndst. (1)
+	-	-	-	Dop. (2)
+	+	-	-	Dost. (3)
+	+	+	-	Db (4)
+	+	+	+	Bdb (5)
				Cel (6)

Kryteria ogólne na poszczególne poziomy:

- wymagania konieczne (na ocenę dopuszczającą) obejmują treści podstawy programowej:
  - łatwe (nawet dla ucznia z trudnościami w uczeniu się),
  - elementarne (uniwersalne) umiejętności i podstawowe wiadomości.
- wymagania podstawowe (na ocenę dostateczną) obejmują treści podstawy programowej:
  - stosunkowo łatwe do opanowanie,
  - całkowicie niezbędne w dalszej nauce,
  - często powtarzające się w procesie nauczania,
  - bezpośrednio użyteczne,
- wymagania rozszerzające (na ocenę dobrą) obejmują treści podstawy programowej:
  - umiarkowanie trudne do opanowania,
  - przydatne, ale nie niezbędne w dalszej nauce,
  - bezpośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym,

- wymagania dopełniające (na ocenę bardzo dobrą) obejmują treści podstawy programowej: -
trudne do opanowania,
- złożone i nietypowe,
Wymagające korzystania z różnych źródeł,
- pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym,
- wymagania ponadpodstawowe (na ocenę celującą) obejmują treści podstawy programowej:
- szczególnie złożone i oryginalne, twórcze,
- wymagające korzystania z różnych źródeł,
- z dala od bezpośredniej użyteczności w życiu pozaszkolnym

2. Prace pisemne ocenia się według ilości zdobytych punktów

a. Ocenianie ilościowe (w zależności od zdobytej liczby punktów):

Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki oceniane są punktowo, punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne.

1	0% - 32% punktów
2	33% - 50% punktów
3	51% - 75% punktów
4	76% - 90% punktów
5	91% - 97% punktów
6	98% - 100% punktów

8. Wystawianie oceny śródrocznej i rocznej.

- ogólne zasady PZO
- oceny śródroczne i roczne nie są średnią arytmetyczną ocen częściowych;
- oceny śródroczne i roczne wystawia się na podstawie średniej ważonej:

<u>forma kontroli</u>	<u>waga oceny</u>
odpowiedź ustna	2
kartkówki z ostatniej lekcji	2
sprawdziany (z 3 lekcji)	4 prace
klasowe	5 poprawa
pracy klasowej	-Poprawa pracy
klasowej pisana jest z innych zadań niż sama praca klasowa i w warunkach pełnej samodzielności (uczeń może tylko jeden raz poprawić pracę klasową). - Poprawa odnosi się do zadań pracy klasowej, której poprawa dotyczy, a uczeń może korzystać z pomocy.	5
opracowanie i prowadzenie doświadczeń	2
zadania domowe	1
aktywność	2

d) Ocenę śródroczną i roczną (OK) obliczamy wg wzoru:

suma iloczynów (suma ocen z każdego obszaru x waga
ważności) OK = -----
-----

suma wag ważności

e) uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

f) Zależność oceny semestralnej i rocznej od średniej ważonej wskazuje poniższa tabela:

Średnia ważona	OCENA
-----------------------	--------------

1,0 □ OK. □ 1,5	Niedostateczny (1)
1,51 □ OK □ 2,5	Dopuszczający (2)
2,51 □ OK □ 3,5	Dostateczny (3)
3,51 □ OK □ 4,5	Dobry (4)
4,51 □ OK. □ 5,5	bardzo dobry (5)
5,51 □ OK □ 6,0	Celujący (6)

Uczeń, który jest laureatem lub finalistą konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim, posiada wyróżnienie lub bardzo dobry wynik konkursów ogólnopolskich otrzymuje celującą ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych.

9. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

- Przed wystawieniem rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu przyrodniczego uczeń może ubiegać się o wyższą ocenę od przewidywanej w ciągu jednego dnia nauki szkolnej od dnia wystawienia ocen, podanego w zarządzeniu dyrekcji szkoły
- Uczeń ubiegający się o ocenę wyższą od przewidywanej uzasadnia swą prośbę na piśmie do nauczyciela.
- O ocenę wyższą niż przewidywana może ubiegać się uczeń, dla którego przewidywana jest ocena niedostateczny, dopuszczający, dostateczny, dobry.
- W sytuacji uznania zasadności skargi nauczyciel określa zakres materiału, o którym informuje zainteresowanego ucznia.
- W ciągu trzech dni przed posiedzeniem rady pedagogicznej uczeń pisze test sprawdzający uwzględniający treści programowe na daną ocenę.
- Ocena wystawiona przez nauczyciela jest ostateczna.

10. Sposoby informowania o osiągnięciach.

1. Uczniów:

- ustne uzasadnienie oceny
- recenzje prac pisemnych
- publikowanie wyników konkursów
- informacja zwrotna
- wpis oceny do zeszytu przedmiotowego

2. Rodziców:

- rozmowa indywidualna
- wywiadówki
- udostępnienie prac do wglądu
- korrespondencja
- wpis oceny do zeszytu przedmiotowego
- świadectwo.

11. Ewaluacja PZO.

W celu ewaluacji systemu oceniania nauczyciel przeprowadza rozmowy z uczniami i rodzicami. Na podstawie wniosków wnosi poprawki do systemu.

12. Aneks do kryteriów oceniania – przedmioty przyrodnicze (przyroda, geografia, biologia, chemia, fizyka) – nauka zdalna

- Oceny wystawiane są zgodnie z obowiązującym w szkole systemem wagowym
- Zdalna realizacja treści z podstawy programowej odbywać się będzie z wykorzystaniem narzędzi wskazanych przez nauczyciela.
- Zdalne monitorowanie i ocenianie postępów uczniów odbywać się będzie poprzez:

- testy na platformach (wcześniejsza informacja o terminie i zakresie materiału, w celu rezerwacji dostępu do komputera – dostęp do testu tylko raz, w wyznaczonym czasie), w przypadku niedostosowania się do terminu wykonania testu uczeń zobowiązany jest do napisania go w drugim ustalonym przez nauczyciela terminie. Nie wykonanie testu bez usprawiedliwienia przyczyny jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
  - wykonane zadania, karty pracy przesyłane są przez uczniów na nośnik wskazany przez nauczyciela w określonym terminie (e-mail podany przez nauczyciela). Wszystkie formy zaplanowane przez nauczyciela są obowiązkowe tzn. uczeń musi je wykonać
  - wykonanie zadań (kart pracy, odpowiedzi na pytania itp.), które dołączone są jako załączniki do wiadomości na e dzienniku, zadań na platformach edukacyjnych, platformach e-nauczanie, modlile, konsultacjach na Teams itp.
  - wszystkie formy zaplanowane przez nauczyciela są obowiązkowe, co oznacza, że uczeń musi posiadać z nich ocenę.
  - uczeń może poprawić każdą ocenę z testów sprawdzających wiedzę .Ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika, a przy ustalaniu oceny na koniec poszczególnych semestrów brane są pod uwagę obydwie oceny (uzyskane w pierwszym terminie i z poprawy).
  - korzystanie przez ucznia z prac innych osób (bez podania źródeł) – plagiat, skutkuje oceną niedostateczną bez możliwości poprawy
  - nieprzesłanie do nauczyciela bez podania przyczyny zleconego zadania, we wskazanym terminie, traktowane jest każdorazowo jako nieprzygotowanie do zajęć i uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Uczeń ma możliwość poprawienia ocen otrzymanych za zadania w terminie 2 tygodni, od ich otrzymania.
  - ocena z poprawy dopisana jest do wcześniejszych ocen i brana pod uwagę przy wystawianiu oceny. □ nauczyciel może wstawić w rubryce ocen następujące oznaczenia: -, +.
- 4 „+” ocena bardzo dobra. 4 „-”- ocena niedostateczna

4. Pozostałe ustalenia są zgodne z wcześniej podanymi kryteriami oceniania